

Sakshandsamar: Siv Elisabeth Røksund Lie

Kommunedirektør/rådmann:

Saksnr.	Utval	Møtedato
003/20	Valgstyret	30.11.2020

Stortingsvalget 2021 - åpningstid, delegasjon, organisering og stemmestyrer

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Elektronisk manntall

Valgstyret vedtar å benytte elektronisk manntall på valgdagen under avviklingen av stortingsvalget i 2021.

2. Manntall til offentlig ettersyn

Manntall legges til offentlig ettersyn i servicetorget, Karmøy rådhus, fra det tidspunktet dette er klart etter skjæringsdatoen fram til valgdagen 13. september.

3. Åpningstider valgdagen

Åpningstider for alle valglokalene i Karmøy valgdagen fastsettes til kl. 09.00 – kl. 20.00.

4. Valgkretser- og lokaler i Karmøy kommune 2021:

Valgkrets	Valglokale
Skudeneshavn	<u>Skudehallen</u>
Åkrehamn	Åkrahallen
Kopervik	Karmøyhallen
<u>Veavågen</u>	<u>Veavågen skole (biblioteket)</u>
Avaldsnes	Avaldsnes skole (idrettshallen)
Torvastad	Torvastad skole og kultursenter (storsalen)
Norheim	<u>Norheimshallen</u>

Dersom smittesituasjonen tilsier det, vil det kunne opprettes flere valglokaler innenfor samme krets/lokasjon.

5. Stemmestyrene:

Antall stemmestyrer 2021:

Valgkrets	Antall stemmestyremedlemmer
Skudeneshavn	3
Åkrehamn	3
Kopervik	3
<u>Veavågen</u>	3
Avaldsnes	3
Torvastad	3
Norheim	3

- Valglokalene blir supplert med valgfunksjonærer.
- Ved behov engasjeres det i tillegg parkeringsvakt.
- Alle involverte vil kunne pålegges smittevernoppgaver.

Antallet stemmestyremedlemmer ble redusert ved kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019 i tråd med valglovens krav til antall stemmestyremedlemmer. Det er kun de utnevnte medlemmene i stemmestyrene som skal signere møteboka.

Oppnevning av stemmestyremedlemmer for Stortingsvalget 2021 kommer opp som egen sak i løpet av første kvartal 2021.

Godtgjørelse til stemmestyrene 2021

Lederne av stemmestyrene godtgjøres med kr 2 500 for sin medvirkning på valgdagen. De to øvrige stemmestyremedlemmene godtgjøres med kr 2 300, mens andre valgfunksjonærer i valglokalene godtgjøres med kr 1 500.

I tillegg godtgjøres stemmestyrer og valgfunksjonærer med 500 kroner for å delta i nødvendig opplæring og 500 kroner for å være med å klargjøre valglokalet og utstyret i helga før valgdagen.

Ansatte i kommunen trekkes ikke i lønn valgdagen. Andre kan levere krav om å få dekket tapt arbeidsfortjeneste med inntil kr 2 500 (samme som for folkevalgte). Godtgjørelsen kommer i tillegg til tapt arbeidsfortjeneste. Det er ikke mulig å avtale andre kompensasjonsordninger.

6. Delegasjon til valgstyrets leder

Valgstyret vedtar å delegere følgende myndighet til valgstyrets leder:

- å treffe vedtak i enkeltsaker og i saker som ikke er av prinsipiell betydning
- å avgjøre sted, dato og åpningstid for forhåndsstemmemottakene innenfor de rammene valgstyret bestemmer
- å utnevne/supplere forhåndsstemmemottakere

7. Valgstyrets sekretariat, administrativt ansvar og organisering

Som administrativ valgansvarlig utnevnes leder for politisk sekretariat (formannskapssekretæren).

Denne sammen med resten av politisk sekretariat utgjør valgstyrets sekretariat.

Valgstyret henstiller til rådmannen om å stille nødvendig og tilstrekkelig mannskap til disposisjon for gjennomføring av valget, og at det settes sammen en prosjektorganisasjon i tråd med tidligere valggjennomføringer.

8. Forhåndsstemming

Ordinær forhåndsstemming legges til servicetorget, med utvidet åpningstid som foregående valg.

Det opprettes forhåndsstemmemottak på nærmere bestemt dato i kretsene Skudeneshavn, Åkrehamn og Norheim.

Forhåndsstemming ved kommunens helse- og omsorgsinstitusjoner gjennomføres 1. september.

Frist for å søke om å få avgi forhåndsstemme hjemme settes til onsdag 8. september, og denne forhåndsstemmingen gjennomføres fortløpende.

Det må imidlertid tas forbehold om endringer grunnet smittevernsituasjonen i valgperioden.

Som forhåndsstemmemottakere oppnevnes de ansatte på servicetorget, valgstyrets sekretariat og øvrige valgfunksjonærer. Som en del av opplæringen kan også stemmestyremedlemmene fungere som forhåndsstemmemottakere. Valgstyrets leder får myndighet til å foreta suppleringsvalg ved behov.

9. Opptelling

Valgstyret vedtar at opptelling av stemmer gjennomføres slik at grovtellingen skjer i valglokalene og endelig opptelling skjer ved hjelp av skanning på rådhuset.

Valgstyret 30.11.2020:

Behandling:

Innstilling enstemmig vedtatt.

VAL- 003/20 Vedtak:

1. Elektronisk manntall

Valgstyret vedtar å benytte elektronisk manntall på valgdagen under avviklingen av stortingsvalget i 2021.

2. Manntall til offentlig ettersyn

Manntall legges til offentlig ettersyn i servicetorget, Karmøy rådhus, fra det tidspunktet dette er klart etter skjæringsdatoen fram til valgdagen 13. september.

3. Åpningstider valgdagen

Åpningstider for alle valglokalene i Karmøy valgdagen fastsettes til kl. 09.00 – kl. 20.00.

4. Valgkretser- og lokaler i Karmøy kommune 2021:

Valgkrets	Valglokale
Skudeneshavn	<u>Skudehallen</u>
Åkrehamn	Åkrahallen
Kopervik	Karmøyhallen
<u>Veavågen</u>	<u>Veavågen skole (biblioteket)</u>
Avaldsnes	Avaldsnes skole (idrettshallen)
Torvastad	Torvastad skole og kultursenter (storsalen)
Norheim	<u>Norheimshallen</u>

Dersom smittesituasjonen tilsier det, vil det kunne opprettes flere valglokaler innenfor samme krets/lokasjon.

5. Stemmestyrene:

Antall stemmestyre 2021:

Valgkrets	Antall stemmestyremedlemmer
Skudeneshavn	3
Åkrehamn	3
Kopervik	3
<u>Veavågen</u>	3
Avaldsnes	3
Torvastad	3
Norheim	3

- Valglokalene blir supplert med valgfunksjonærer.
- Ved behov engasjeres det i tillegg parkeringsvakt.
- Alle involverte vil kunne pålegges smittevernoppgaver.

Antallet stemmestyremedlemmer ble redusert ved kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019 i tråd med valglovens krav til antall stemmestyremedlemmer. Det er kun de utnevnte medlemmene i stemmestyrene som skal signere møteboka.

Oppnevning av stemmestyremedlemmer for Stortingsvalget 2021 kommer opp som egen sak i løpet av første kvartal 2021.

Godtgjørelse til stemmestyrene 2021

Lederne av stemmestyrene godtgjøres med kr 2 500 for sin medvirkning på valgdagen. De to øvrige stemmestyremedlemmene godtgjøres med kr 2 300, mens andre valgfunksjonærer i valglokalene godtgjøres med kr 1 500.

I tillegg godtgjøres stemmestyre og valgfunksjonærer med 500 kroner for å delta i nødvendig

opplæring og 500 kroner for å være med å klargjøre valglokalet og utstyret i helga før valgdagen.

Ansatte i kommunen trekkes ikke i lønn valgdagen. Andre kan levere krav om å få dekket tapt arbeidsfortjeneste med inntil kr 2 500 (samme som for folkevalgte). Godtgjørelsen kommer i tillegg til tapt arbeidsfortjeneste. Det er ikke mulig å avtale andre kompensasjonsordninger.

6. Delegasjon til valgstyrets leder

Valgstyret vedtar å delegere følgende myndighet til valgstyrets leder:

- å treffe vedtak i enkeltsaker og i saker som ikke er av prinsipiell betydning
- å avgjøre sted, dato og åpningstid for forhåndsstemmemottakene innenfor de rammene valgstyret bestemmer
- å utnevne/supplere forhåndsstemmemottakere

7. Valgstyrets sekretariat, administrativt ansvar og organisering

Som administrativ valgansvarlig utnevnes leder for politisk sekretariat (formannskapssekretæren). Denne sammen med resten av politisk sekretariat utgjør valgstyrets sekretariat.

Valgstyret henstiller til rådmannen om å stille nødvendig og tilstrekkelig mannskap til disposisjon for gjennomføring av valget, og at det settes sammen en prosjektorganisasjon i tråd med tidligere valg gjennomføringer.

8. Forhåndsstemming

Ordinær forhåndsstemming legges til servicetorget, med utvidet åpningstid som foregående valg.

Det opprettes forhåndsstemmemottak på nærmere bestemt dato i kretsene Skudeneshavn,

Åkrehamn og Norheim.

Forhåndsstemming ved kommunens helse- og omsorgsinstitusjoner gjennomføres 1. september.

Frist for å søke om å få avgi forhåndsstemme hjemme settes til onsdag 8. september, og denne forhåndsstemmingen gjennomføres fortløpende.

Det må imidlertid tas forbehold om endringer grunnet smittevernsituasjonen i valgperioden.

Som forhåndsstemmemottakere oppnevnes de ansatte på servicetorget, valgstyrets sekretariat og øvrige valgfunksjonærer. Som en del av opplæringen kan også stemmestyremedlemmene fungere som forhåndsstemmemottakere. Valgstyrets leder får myndighet til å foreta suppleringsvalg ved behov.

9. Opptelling

Valgstyret vedtar at opptelling av stemmer gjennomføres slik at grovtellingen skjer i valglokalene og endelig opptelling skjer ved hjelp av skanning på rådhuset.

Saksutredning

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har startet arbeidet med å forberede gjennomføringen av valget. Ifølge helsemyndighetene kan covid-19-pandemien vare i flere år, og man må derfor være forberedt på at viruset kan få betydning for valggjennomføringen. Dette vil bety at valggjennomføringen i 2021 kan bli mer krevende enn normalt.

Departementet har satt ned en arbeidsgruppe som innen utgangen av 2020 skal kartlegge hvordan en vedvarende epidemi vil påvirke valggjennomføringen, og hvordan vi best kan løse utfordringene det fører med seg. Pandemisituasjonen vil være en viktig del av ROS-analysen for Stortingsvalget 2021. Det er viktig at kommunen forbereder seg på å kunne gjennomføre stortingsvalget, uavhengig av smittenivået i kommunen i valgperioden.

Saken legges frem til behandling med innstilling som ved tidligere valg. Valget i 2021 kan imidlertid vise seg å bli særlig krevende i en pandemisituasjon. Ved endring i smittesituasjon kan dette medføre uvisse endringer, og det kan måtte gjøres endringer på kort varsel. Dette kan nødvendiggjøre behov for økt personell og medføre økonomiske konsekvenser for valggjennomføringen.

Tilbakemelding fra departementets arbeidsgruppe vil trolig ikke fremlegges før ved årsskiftet 20-21 eller første kvartal 2021. Det vil ikke kunne forutsettes hvilke tiltak arbeidsgruppen vil anbefale, men kommunen bør være forberedt på å måtte gjøre endringer på kort varsel.

Eventuelle endringer man ser vil kunne bli aktuelle ved høy smitte i lokalsamfunnet er eksempelvis:

- utvidede åpningstider i forhåndsstemmeperioden
- flere stemmelokaler (innen samme krets og lokasjon)
- endring i gjennomføring av institusjonsvalg og ambulerende stemmegivning (hjemmestemming)

Valgstyret må foreta flere avklaringer i god tid i forbindelse med kommunestyre- og fylkestingsvalget 13. september 2021, og eventuelt måtte gjøre endringer i forbindelse med smittesituasjonen.

1. Elektronisk manntall

Ved de to siste valga har Karmøy kommune brukt elektronisk manntall. Det er en ordning som har fungert bra og som gir flere fordeler. Eksempelvis kan alle stemmeberettigede i kommunen stemme i det valglokalet som passer dem best, uavhengig av hvilken krets de hører hjemme i. Det innebærer også at stemmegivingen går raskere ved at en lettere får krysset av for hver enkelt velger. Siden det ikke har vært påvist uheldige konsekvenser av overgang til elektronisk manntall, forutsettes det at denne ordningen videreføres.

2. Manntall til offentlig ettersyn

30. juni tas manntallet ut fra folkeregisteret. Det er den adressen en er folkeregisterført den datoen som avgjør om hvor en har stemmerett. Så snart som mulig etter dette skal valgstyret legge

manntallet ut til offentlig ettersyn. Valgstyret kunngjør tid og sted for utleggingen og må også opplyse om adgangen til og framgangsmåten for å kreve feil rettet.

De siste valgene har manntallet vært utlagt i servicetorget, og det har fungert fint.

3. Valgkretser og -lokaler

Det er foreslått å videreføre valgkretsene og valglokalene fra valgene i 2017 og 2019: Skudeneshavn (Skudehallen), Åkrehamn (Åkrahallen), Kopervik (Karmøyhallen), Veavågen (biblioteket på Veavågen skole), Avaldsnes (idrettshallen på Avaldsnes skole), Torvastad (storsalen på Torvastad skole og kultursenter) og Norheim (Norheimshallen).

Det er flere forhold som må vurderes når valglokaler skal velges. Det viktigste er tilgjengeligheten. De må være universelt utformet, slik at alle som ønsker å avgi sin stemme får mulighet for det. De må også ligge slik til at det er hensiktsmessig atkomst både for de som reiser kollektivt og de som kommer i privatbil. Ikke minst er parkering et tema.

Det har vært knyttet noen bemerkninger til parkeringskapasiteten ved valglokalene på Norheim, Avaldsnes og Veavågen, da det kan være utfordrende med parkeringskapasitet i umiddelbar nærhet. Vurderingen er imidlertid også for Stortingsvalget 2021 at man fastholder de lokalene som har vært brukt de siste valga fordi det er utfordrende å finne lokaler som totalt sett er bedre egnet i respektive kretser. Behovet for universell utforming har eksempelvis veid tyngre enn at velgerne må bevege seg litt lengre til fots. Ved alle valglokalene er det rikelig med parkeringsplass hvis en ikke forutsetter at alle skal kunne hensette sitt kjøretøy i umiddelbar nærhet. Det vil selvsagt være egne parkeringsplasser for de som er forflytningshemmet.

Et avbøtende tiltak kan være at vi sørger for alternativ parkering for personale som jobber i tilknytning til stemmelokalene, slik at mest mulig av parkeringsplassene frigjøres til velgere.

4. Åpningstider

Det er lagt opp til en videreføring av åpningstidene for valglokalene fra 09.00 til 20.00. Det viktigste hensynet har vært å synkronisere dette med nabokommunene Tysvær og Haugesund for å skape minst mulig usikkerhet om når lokalene er åpne.

5. Organisering

Valget er organisert med et valgstyre som har ansvar for gjennomføringen i hele kommunen, stemmestyrer i hver av valgkretsene som administrerer stemmegivingen på de enkelte valglokalene og en valgadministrasjon som tilrettelegger for sikker valggjennomføring og høyest mulig valgdeltakelse.

Valgstyre

I sak 104/19 vedtok kommunestyret at medlemmene i formannskapet skulle utgjøre valgstyre, med Jarle Nilsen (Ap) som leder og Alf Magne Grindhaug (KrF) som nestleder.

Karmøy kommunes delegeringsreglement hjemler delegasjon av myndighet til valgstyret, som kan oppnevne stemmestyrer og avgjøre hvor mange stemmekretser kommunen skal deles inn i.

Delegasjon til valgstyrets leder

Det er en omfattende operasjon å sikre god valggjennomføring i en så stor kommune som Karmøy. Forberedelsene bør av ressursmessige hensyn foregå gjennom hele valgåret, og under valgavviklingen. Det innebærer at det forholdsvis ofte må tas formelle beslutninger som det er uhenksmessig å involvere hele valgstyret i. Derfor har en lang tradisjon for at avgjørelser av ikke

prinsipiell betydning delegeres til valgstyrets leder. Vedkommende har også hatt fullmakt til å frita medlemmer i stemmestyrene og supplere disse. Valgstyrets leder har også hatt myndighet til å avgjøre sted, dato og åpningstider for forhåndsstemmemottak innenfor de rammene som valgstyret har trukket. Rådmannen innstiller på at disse ordningene videreføres.

Stemmestyrer

Valgloven fastslår at stemmestyrene skal ha minst tre medlemmer. Det er opp til kommunen selv å bestemme hvor mange ut over det. I Karmøy har en tradisjonelt gjort det slik at alle som gjør tjeneste som stemmemottakere (valgfunksjonærer) i stemmelokalene er medlemmer av respektive stemmestyrer, men fra kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019 ble dette nedjustert til 3 stemmestyremedlemmer per stemmestyre. Rådmannen innstiller derfor på at en viderefører dette til at hvert stemmestyre får tre medlemmer, og at rekruttering av valgfunksjonærer blir et praktisk anliggende som ivaretas av valgsekretariatet i samråd med stemmestyrene og valgstyrets leder.

Det er kun de utnevnte medlemmene i stemmestyrene som skal signere møteboka.

Stemmestyrenes godtgjørelse

Valgdagen er en lang og svært intens arbeidsdag. Å være valgfunksjonær i valglokalene er en krevende og ansvarsfull oppgave, og kommunen er avhengig av å ha engasjerte og entusiastiske medarbeidere i disse rollene, slik at valget gjennomføres på en sikker og tillitsvekkende måte. Godtgjørelsen til valgfunksjonærene i valglokalene er alltid et diskusjonstema. Karmøy har forsøkt å synkronisere dette mot nabokommunene.

Alle som gjør tjeneste som valgfunksjonærer i valglokalene gis en godtgjøring som kommer i tillegg til ordinær lønn. For medarbeidere som ikke er ansatt i kommunen er det også mulig å kreve tapt arbeidsfortjeneste.

I 2019 økte valgstyret godtgjørelsen for stemmestyret. Leder av stemmestyrer godtgjøres med kr 2 500. Godtgjørelse til de to øvrige medlemmene i stemmestyrene settes til kr 2 300. Andre valgfunksjonærer i valglokalet får kr 1 500. I tillegg mottar de som deltar i opplæring for valgfunksjonærer 500 kroner og de som er med på å sette valglokalet i stand helga før valget også 500 kroner. Det henstilles på at satsene videreføres.

Administrasjon

Leder av politisk sekretariat er administrativ valgansvarlig i Karmøy. Leder av politisk sekretariat danner sammen med de øvrige ansatte ved politisk sekretariat valgsekretariatet. Til sjuende og sist er det likevel rådmannen som er hovedansvarlig for den administrative valggjennomføringen. Det er strenge krav til gjennomføringen av valget. Det gjelder ikke bare på selve valgdagen, men også i måneden forut. Som ved tidligere valg er det derfor helt nødvendig å involvere større deler av organisasjonen for å få dette i havn. Det settes derfor sammen en prosjektorganisasjon som ivaretar de praktiske funksjonene. Fra forhåndsvalget starter (10. august) og til og med valgdagen, er det behov for vesentlige personelle ressurser som må hentes fra de ulike etatene. Det er avgjørende for å opprettholde engasjementet og viljen til ekstra innsats, at medvirkning i valggjennomføringen framsnakkes på alle nivåer.

Forhåndsstemming, tidligstemming

Fra 1. juli er det mulig å avgi stemme for de som ikke kan nyttiggjøre seg forhåndsstemmingen eller avgi stemme på valgdagen. De kan da bare stemme på partier, ikke på personer. Tidligstemming har kun vært mulig i servicetorget, og rådmannen innstiller på at det videreføres.

Forhåndsstemmingen kan skje fra 10. august til og med fredag 10. september. Det legges som vanlig opp til at det skjer i servicetorget og at åpningstidene der utvides noen dager i perioden.

I tillegg foreslås det videreført ordningen med forhåndsstemming på Oasen kjøpesenter (Norheim) og Amfisenteret (Åkrehamn) siste uken før valget (4. september – 10. september). Dette ble godt

mottatt ved kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019.

Det legges videre opp til at det etableres et forhåndsstemmemottak i Skudehallen 31. august.

Personer som ikke har mulighet til å møte opp til forhåndsstemming eller valgting, kan søke om å få avgi stemme i sitt eget hjem. Fristen for å søke om slik stemmegiving settes til 8. september. Loven pålegger oss å motta stemmer på institusjoner. For Karmøys del gjelder det Åkra bu- og behandlingsheim, Fredheim bofellesskap, Veia sykehjem, Kopervik bu- og behandlingsheim, Storesund bu- og behandlingsheim, Norheim bu- og behandlingsheim og DPS. Det etableres to grupper, en for nord og en for sør, som deler disse institusjonene mellom seg, slik at dette mottaket av stemmer kan gjennomføres i løpet av en dag (1. september).

For å gjennomføre et såpass ambisiøst opplegg for mottak av forhåndsstemmer, kreves det, som nevnt, store personelle ressurser. De ansatte i servicetorget og valgstyrets sekretariat er naturlige deltakere i dette arbeidet. I tillegg har det vist seg nyttig å trekke inn medlemmer av stemmestyrene, samt øvrige valgfunksjonærer.

I 2019 ble det avgitt totalt 7 834 forhåndsstemmer i Karmøy av totalt 19 863. Vurderingen som er gjort både etter forrige valg, men også forutgående valg er at økt forhåndsstemming ikke førte til noen vesentlig økning av valgdeltakelsen, men at det dempet presset på valglokalene på valgdagen. Økt mulighet for forhåndsstemmegiving vil derfor også kunne være et effektivt smitteverntiltak.

Opptelling

Valgdagen er kommunen pålagt å telle alle stemmer to ganger, hvorav en gang manuelt. For Karmøys vedkommende vil det være hensiktsmessig å videreføre ordningen med at den manuelle tellingen foregår i regi av stemmestyrene i valglokalene. Deretter telles alle stemmene maskinelt (skannes) på rådhuset.

Tiltak for å øke valgdeltakelsen

Karmøy har generelt tradisjonelt hatt en lav valgdeltakelse. Normalt er valgdeltakelsen ved Stortingsvalget noe høyere enn ved kommunestyre- og fylkestingsvalg. I 2017 deltok 76,5 prosent av de stemmeberettigede i kommunen, mot 78,2 prosent på landsbasis. Ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2019 var deltakelsen henholdsvis 61,4 og 64,7 prosent.

Det bør være et mål for kommunen å bidra til økt deltakelse. I det minste bør en ha ambisjoner om å øke valgdeltakelsen. For å få til det, er det ønskelig å iverksette både generelle og spesielle tiltak. De generelle tiltakene gjelder politisk interesse og engasjement, de spesielle handler om å få stemmeberettigede til å møte fram. Erfaringsmessig er det særlig 2.-gangsvælgerne en har problemer med å få engasjert. Hvilke tiltak det er ressurser til å iverksette i Karmøy avklares fram mot valgperioden.

Rådmannens konklusjon

Å bidra til et levende demokrati er blant de viktigste av kommunens mange oppgaver. Det er avgjørende for demokratiets legitimitet at valget skjer på en tillitsvekkende og respektfull måte. Det innebærer at det må stilles nødvendige ressurser til disposisjon for gjennomføringen.

Vedlegg:

